Program for bedre gjennomføring i videregående opplæring

Johan Raaum

Grand Hotell Oslo 6. oktober 2014

Status

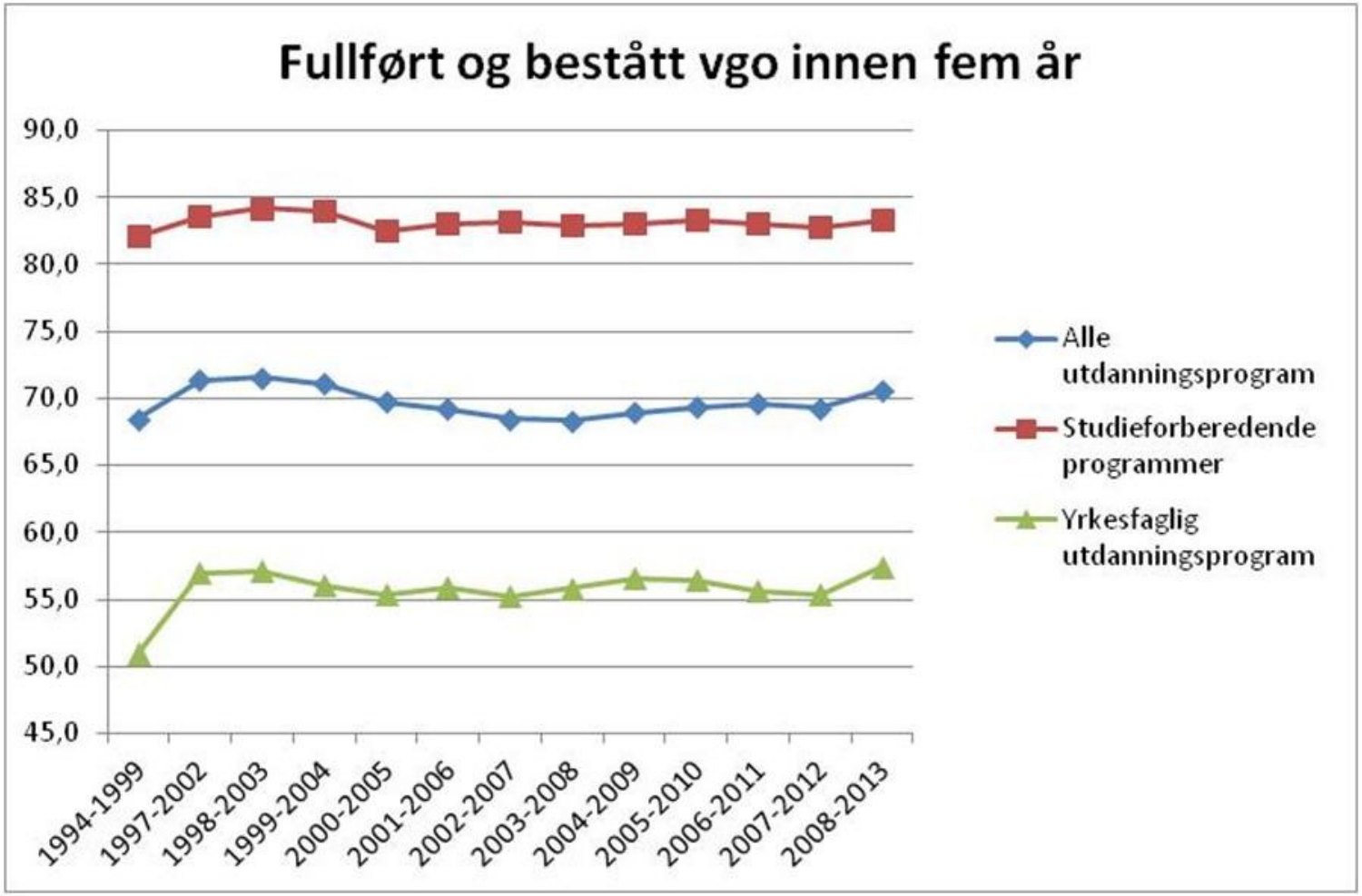
Fullført og bestått vgo innen fem år
90,0
85,0
80,0
75,0
70,0
65,0
60,0
55,0
50,0
45,0
1994-1999
1997-2002
1998-2003
1999-2004
2000-2005
2001-2006
2002-2007
2003-2008
2004-2009
2005-2010
2006-2011
2007-2012
2008-2013
Alle utdanningsprogram
Studieforberedende programmer
Yrkesfaglig utdanningsprogram

Flere fylker har en jevn positiv utvikling, særlig i yrkesfagene

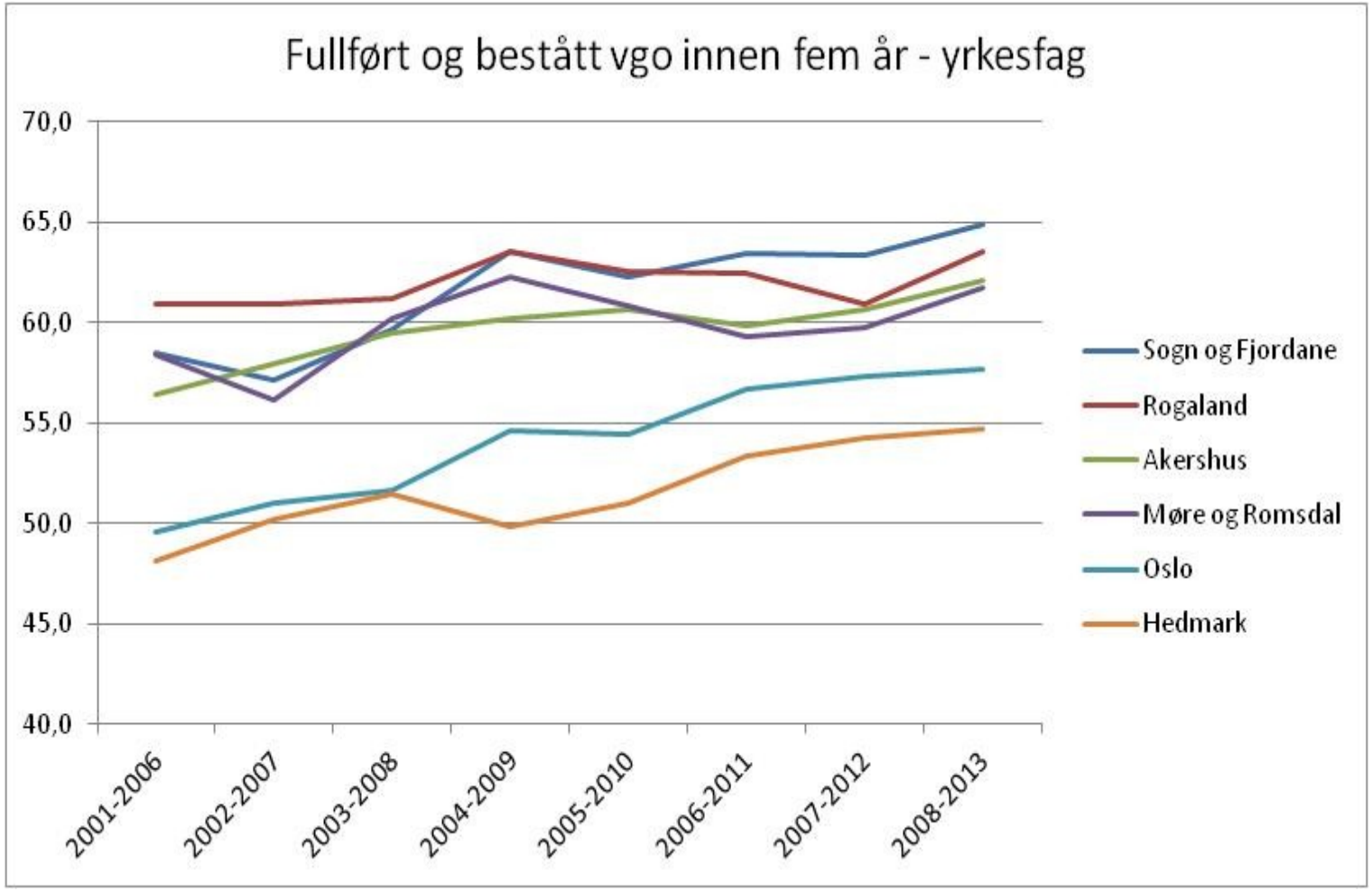

Noen fylker har kanskje snudd en negativ trend?

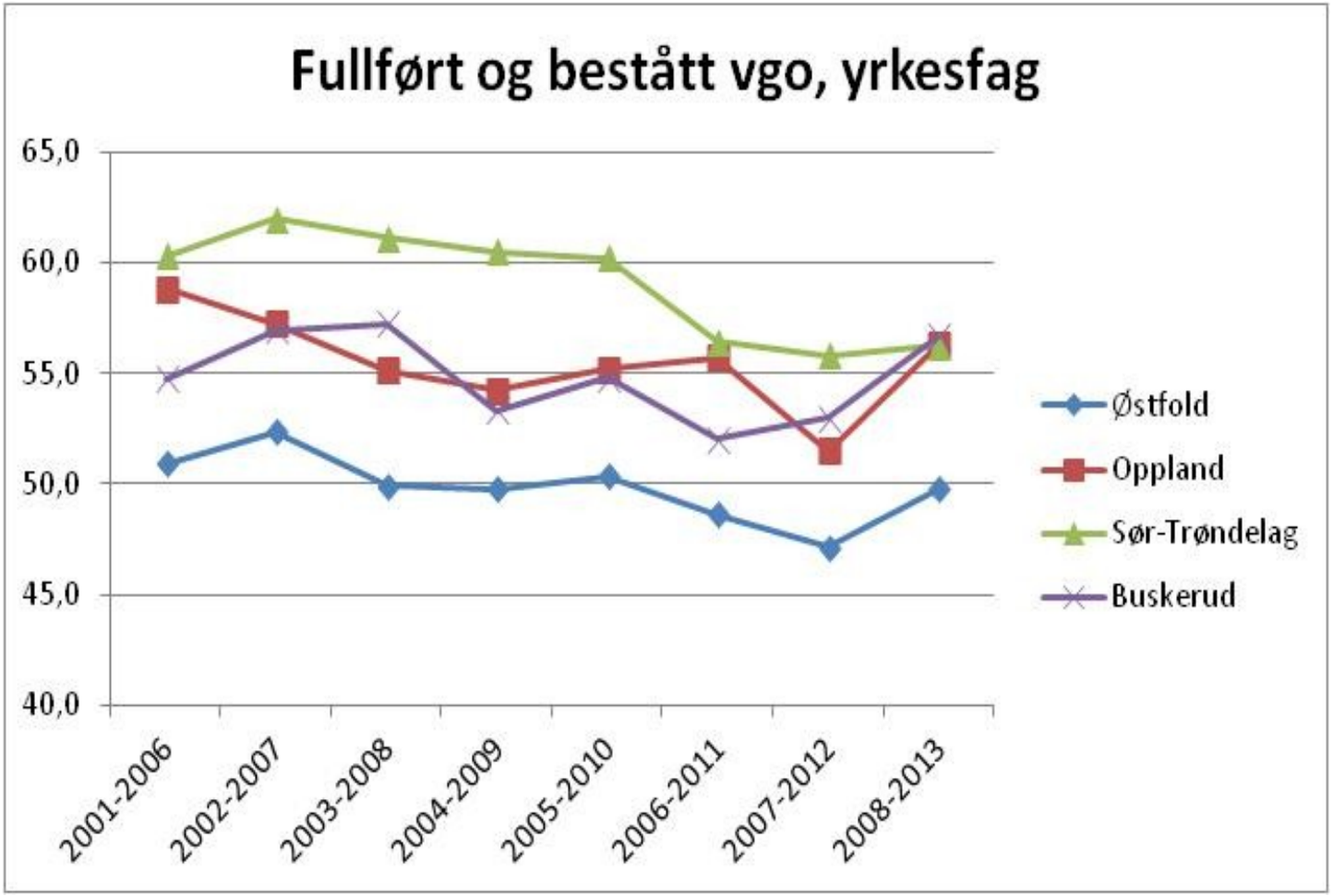

Mange elever som slutter har fullført mye av opplæringsløpet

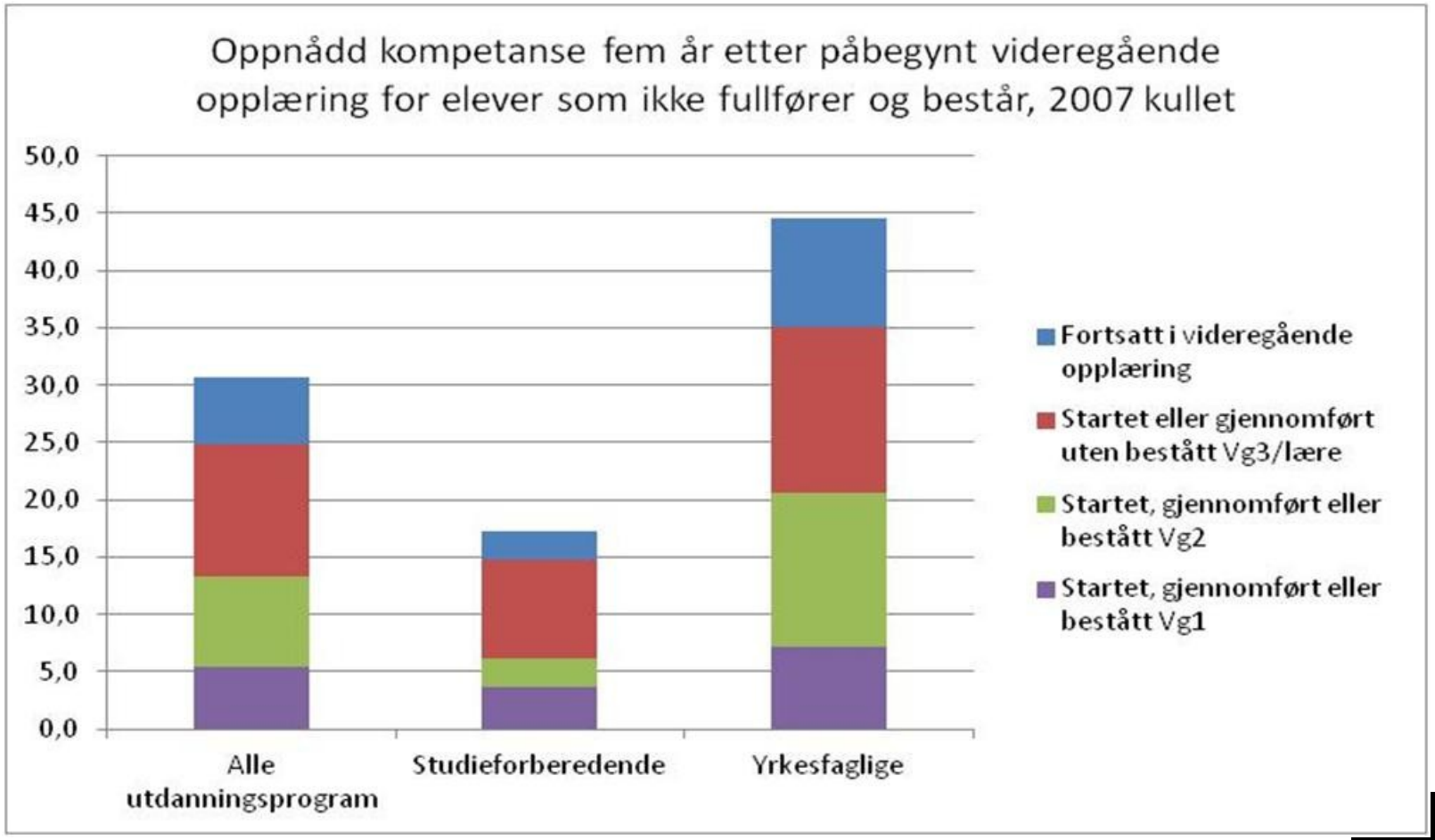

Mange fylker har forbedret overgangen fra Vg1, særlig innenfor yrkesfagene

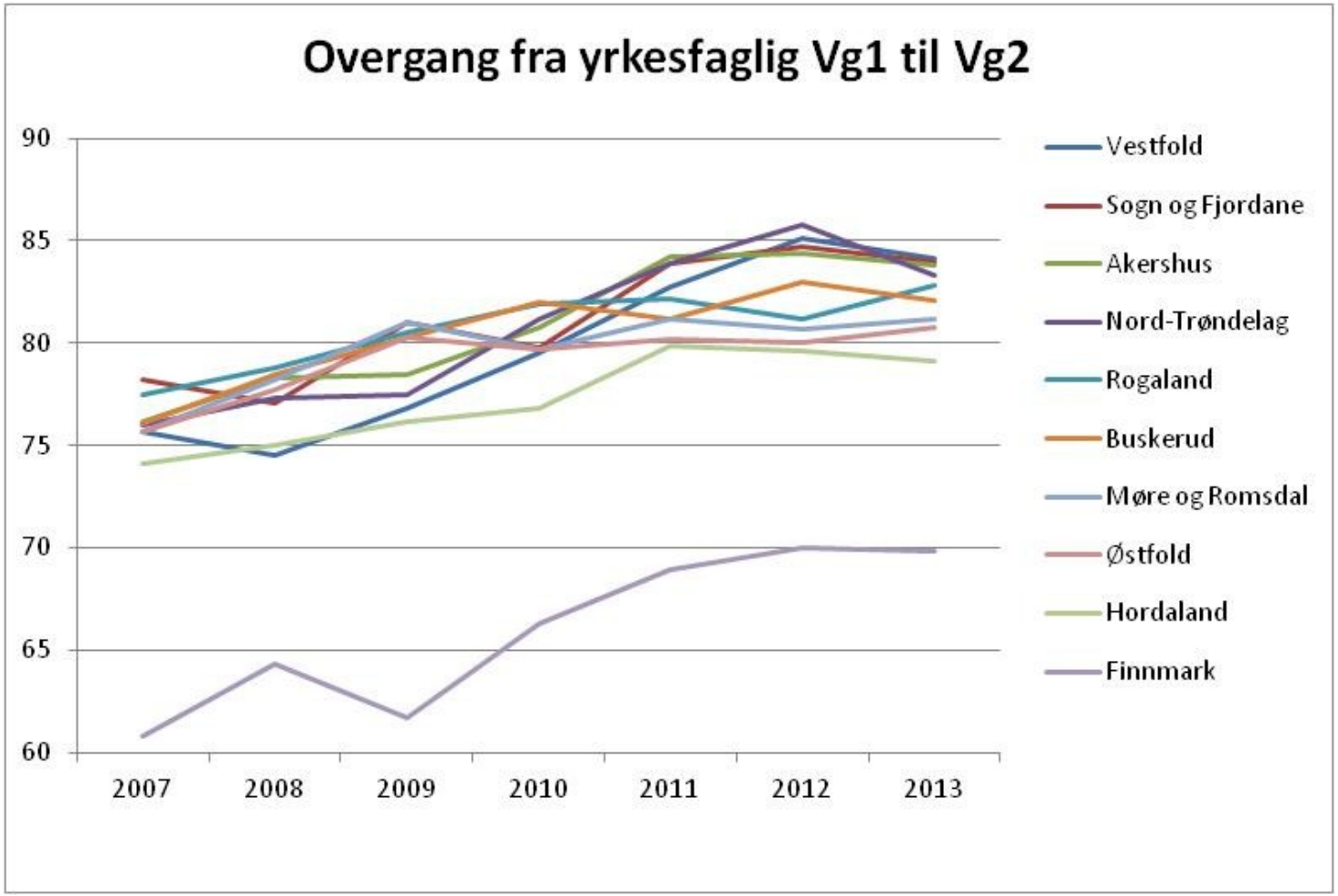

Overgangen til Vg3: læreplass

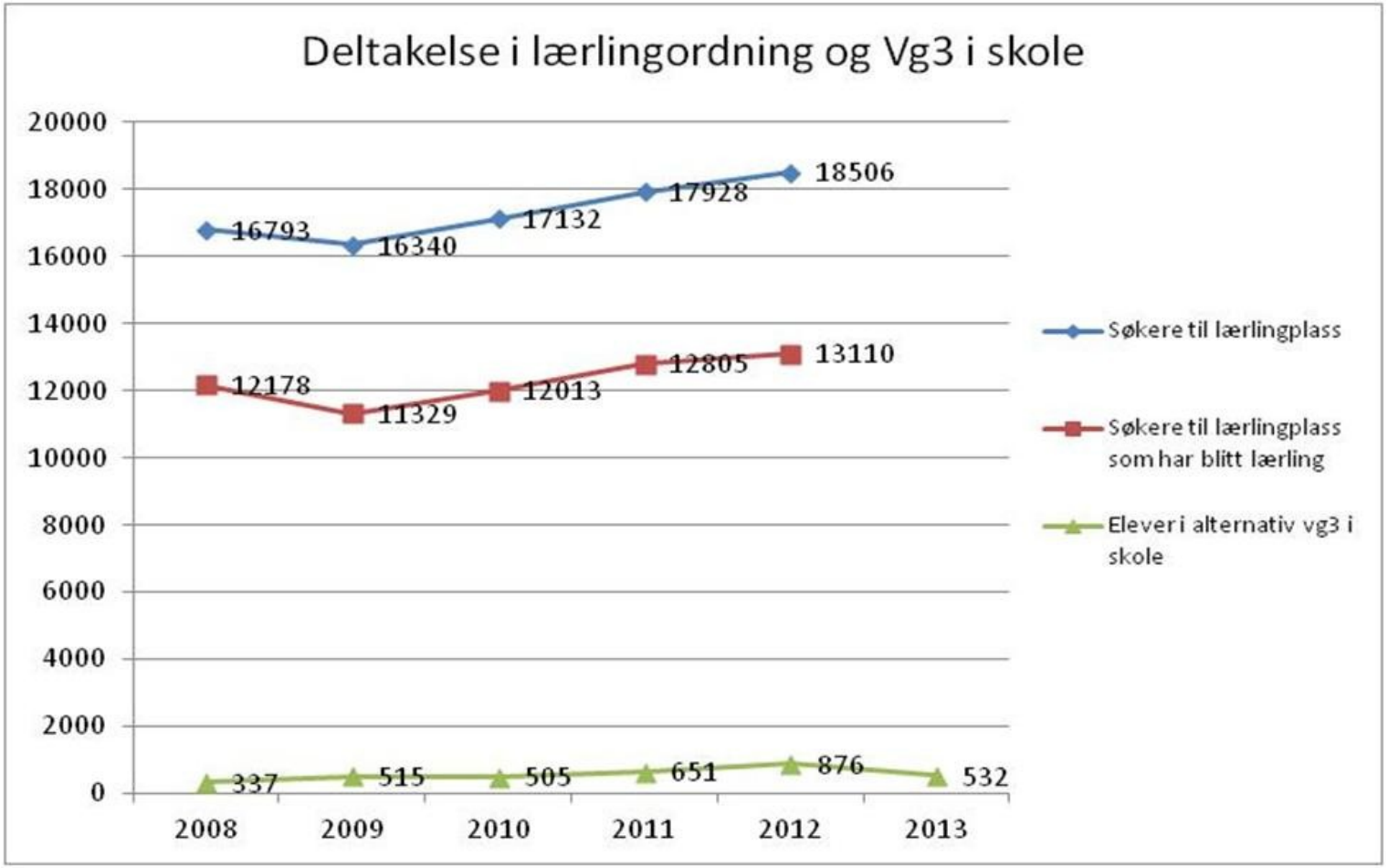

Arbeidet i OT med å redusere antall ”ukjente” har vært en stor suksess!

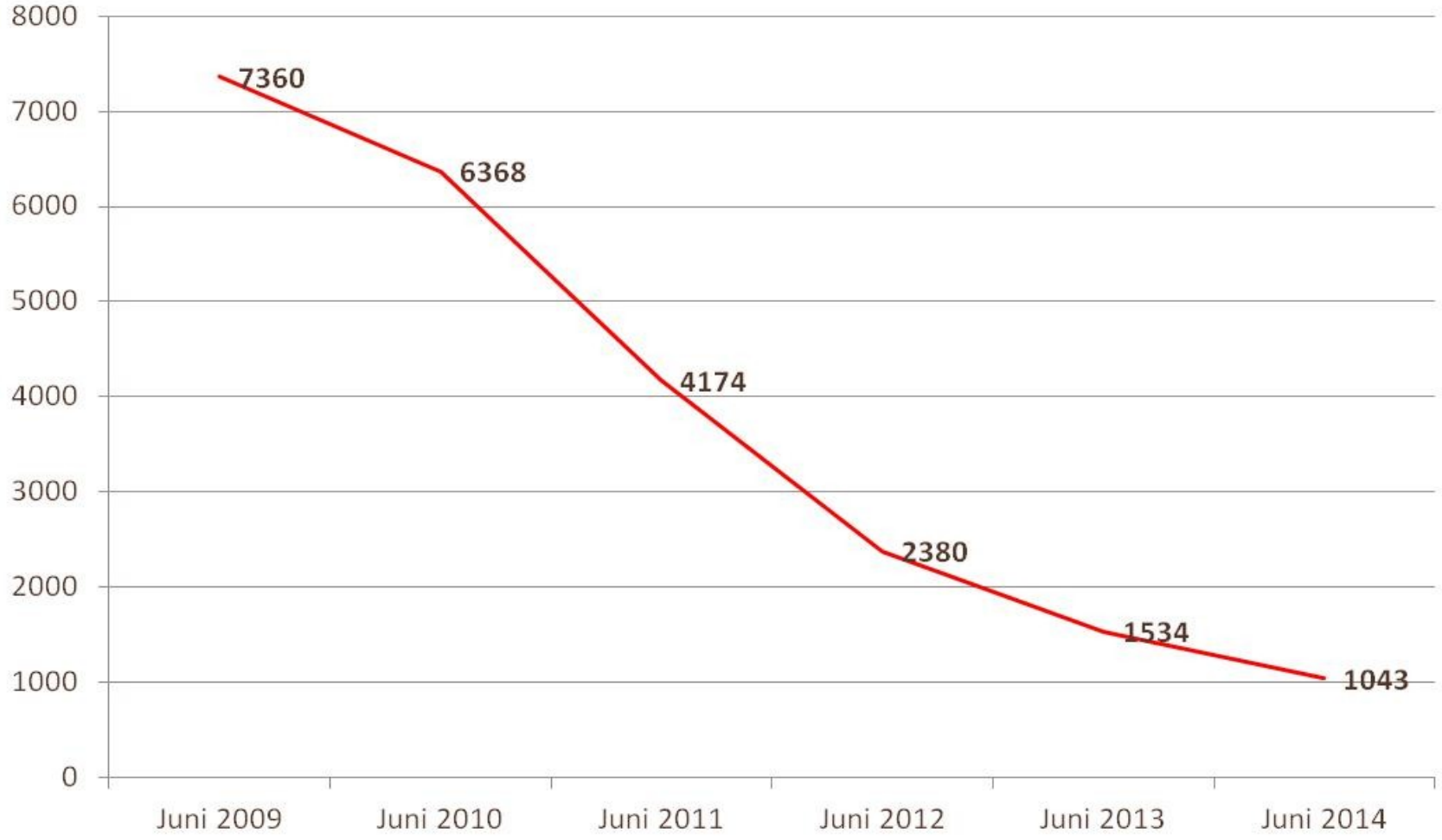

Hvor er OT ungdom året etter?

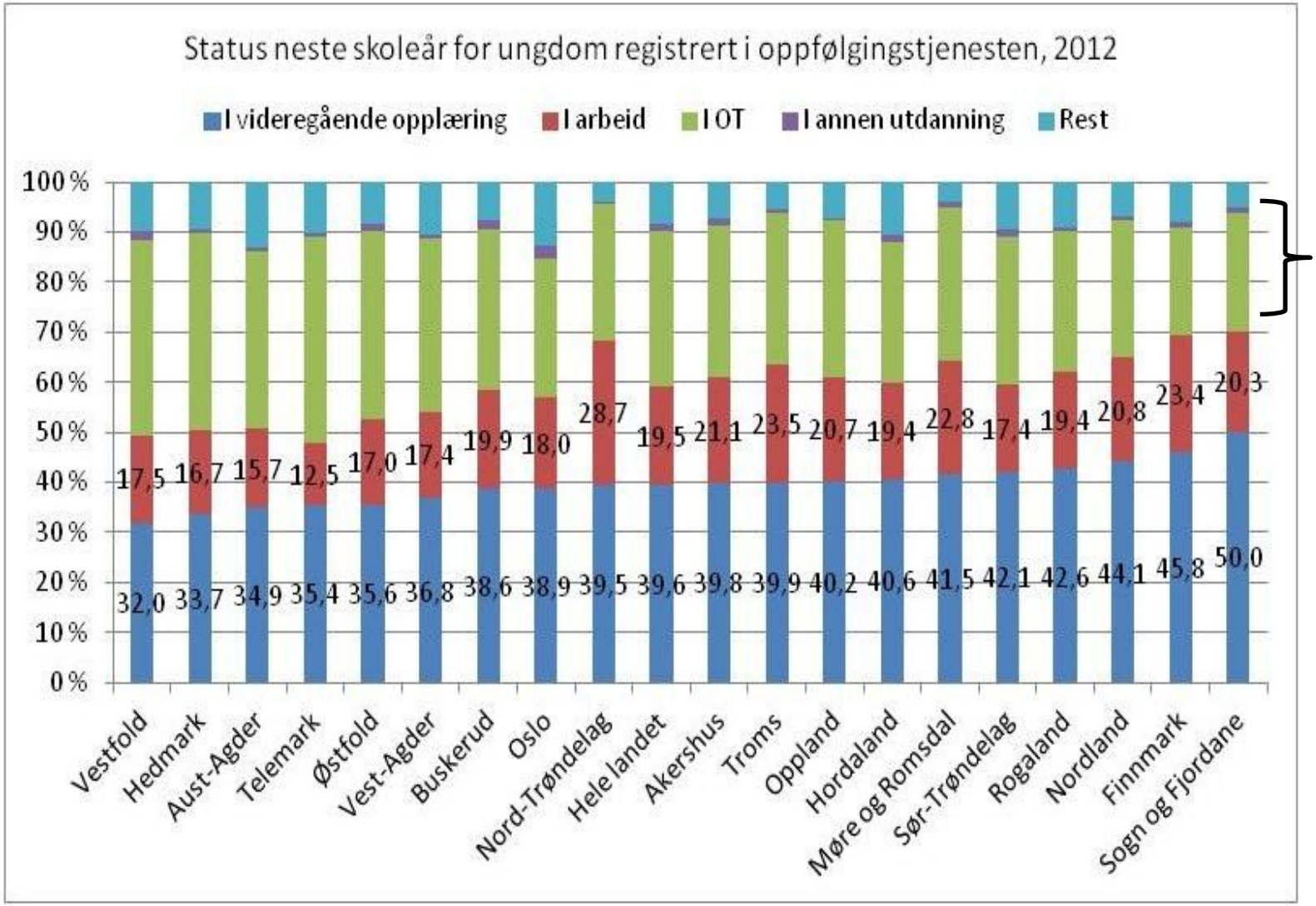

Fortsatt i OT året etter

Fordeling på aktivitetstyper gjennom skoleåret. Prosent.

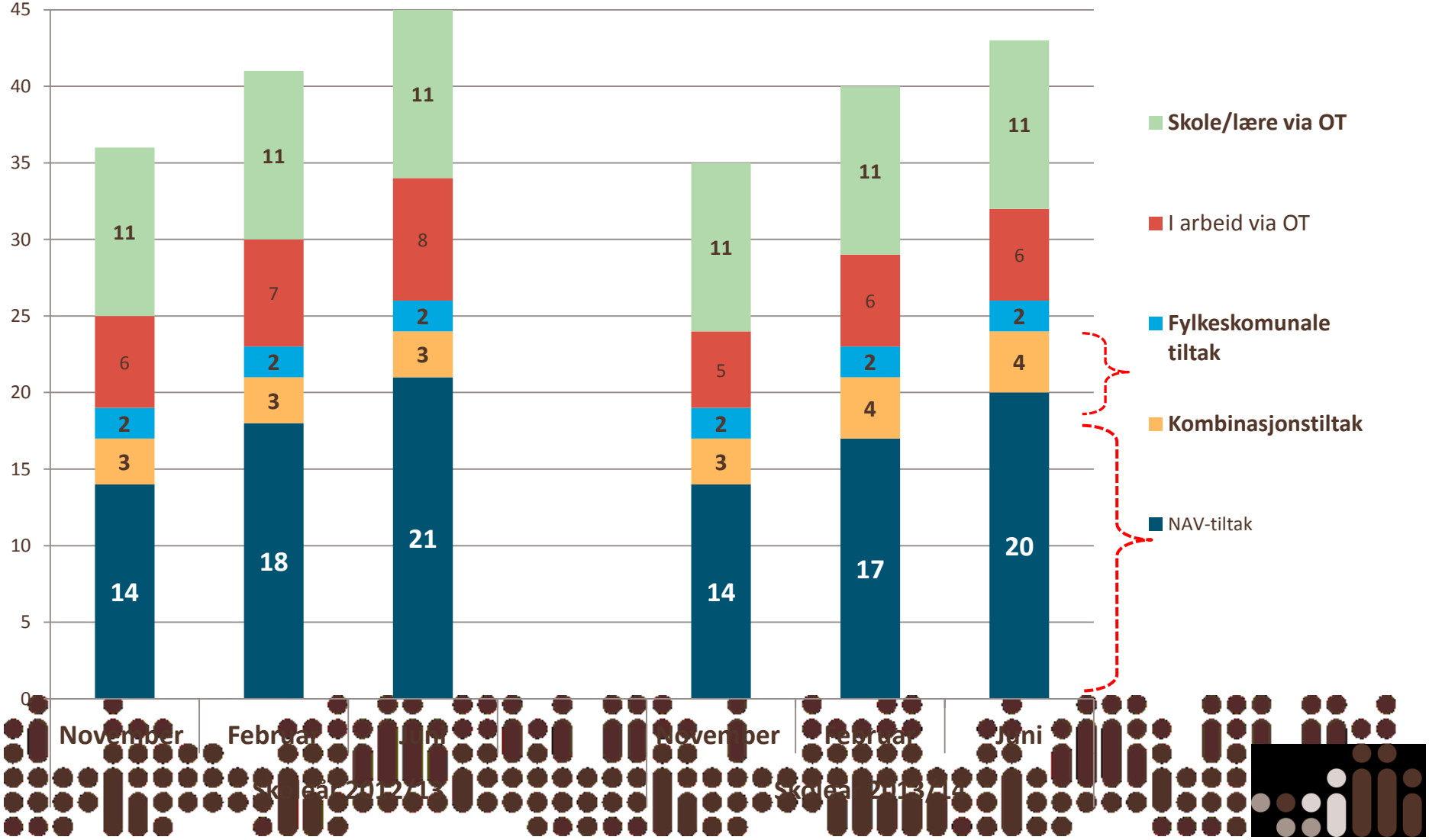

Hvorfor et nytt program for bedre gjennomføring av vgo?

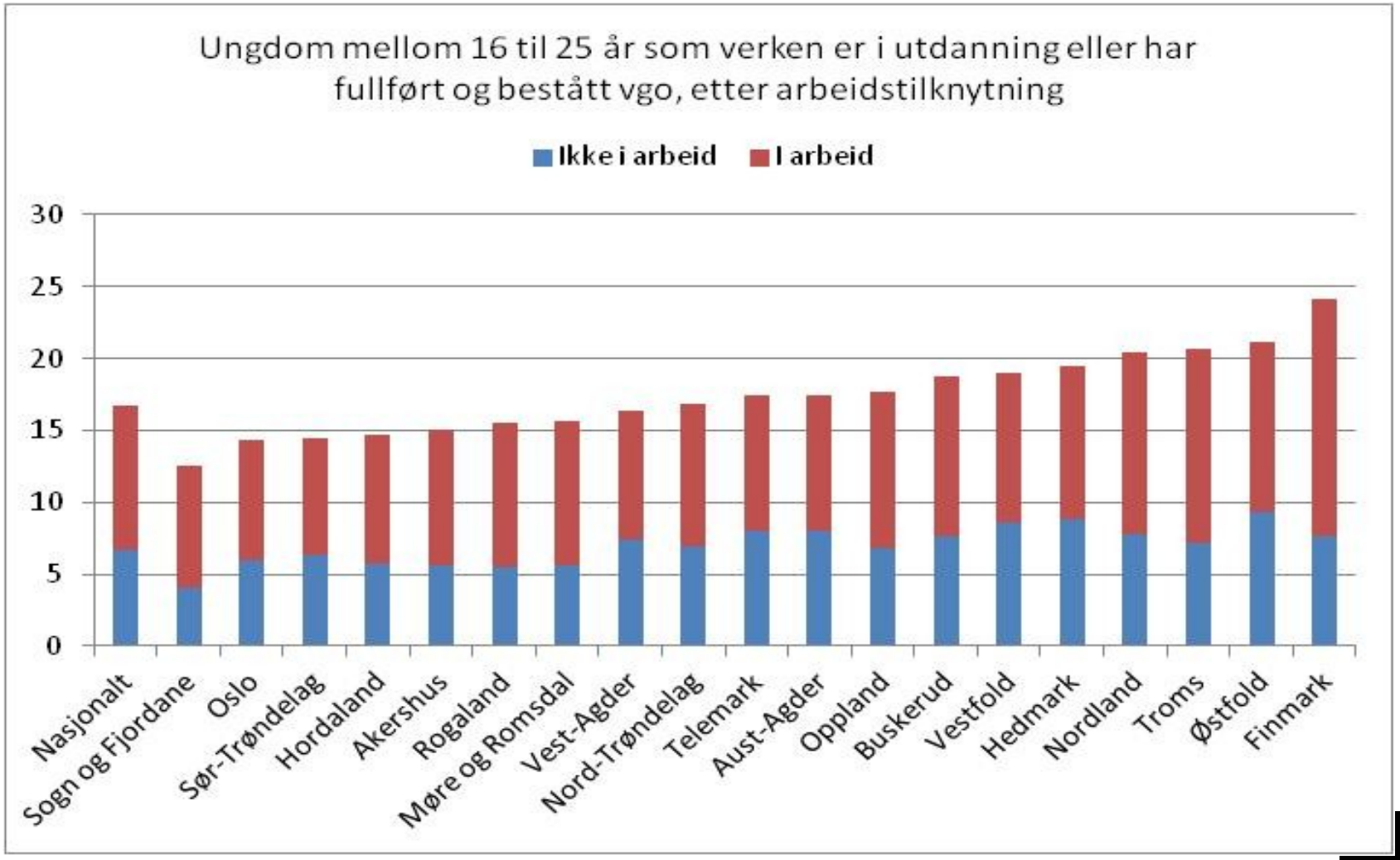

Bakgrunnen fra grunnskolen betyr mye for gjennomføring av videregående opplæring…

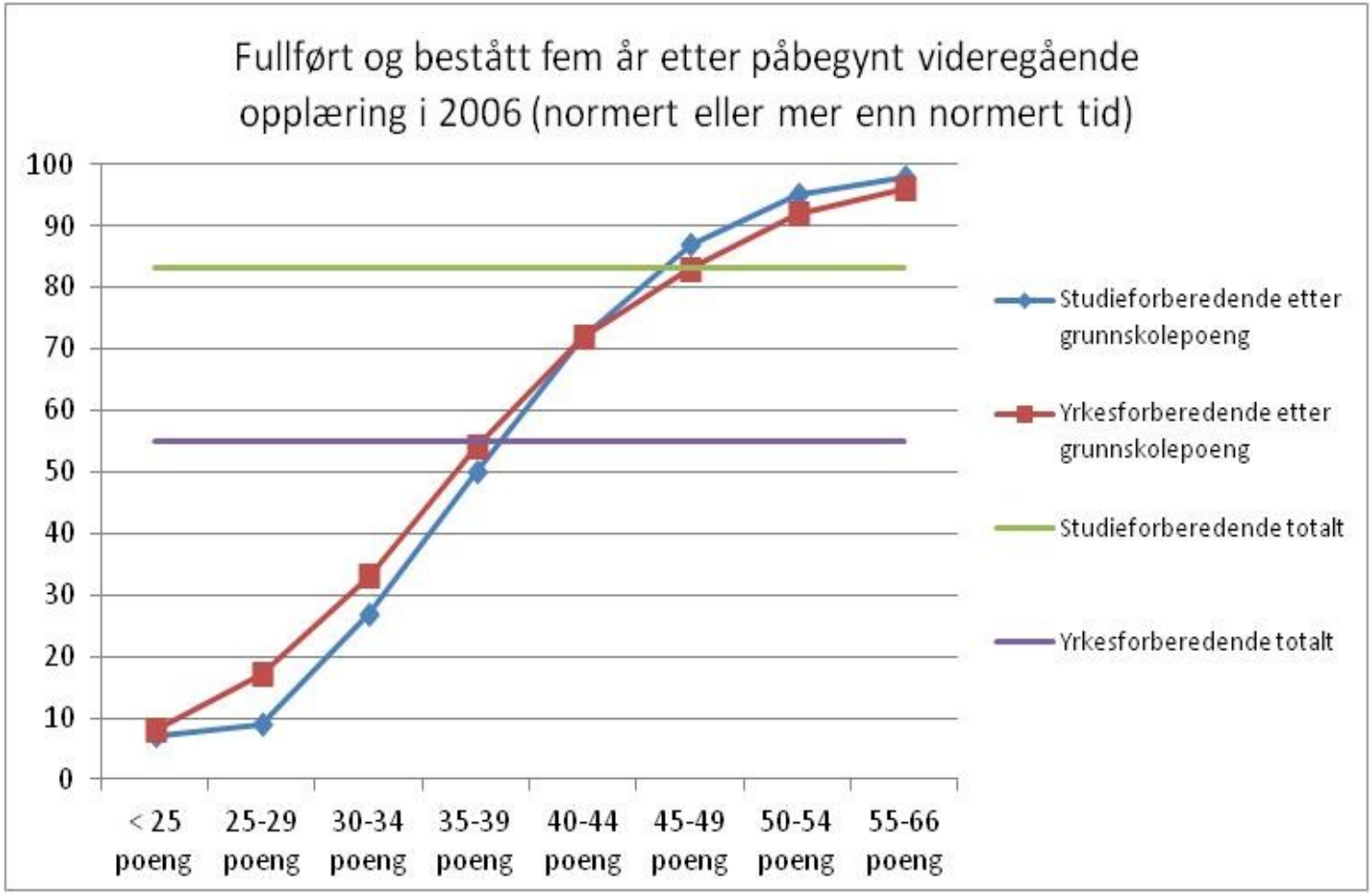

…Men det er store forskjeller mellom fylkene hvor mye karakterbakgrunn betyr

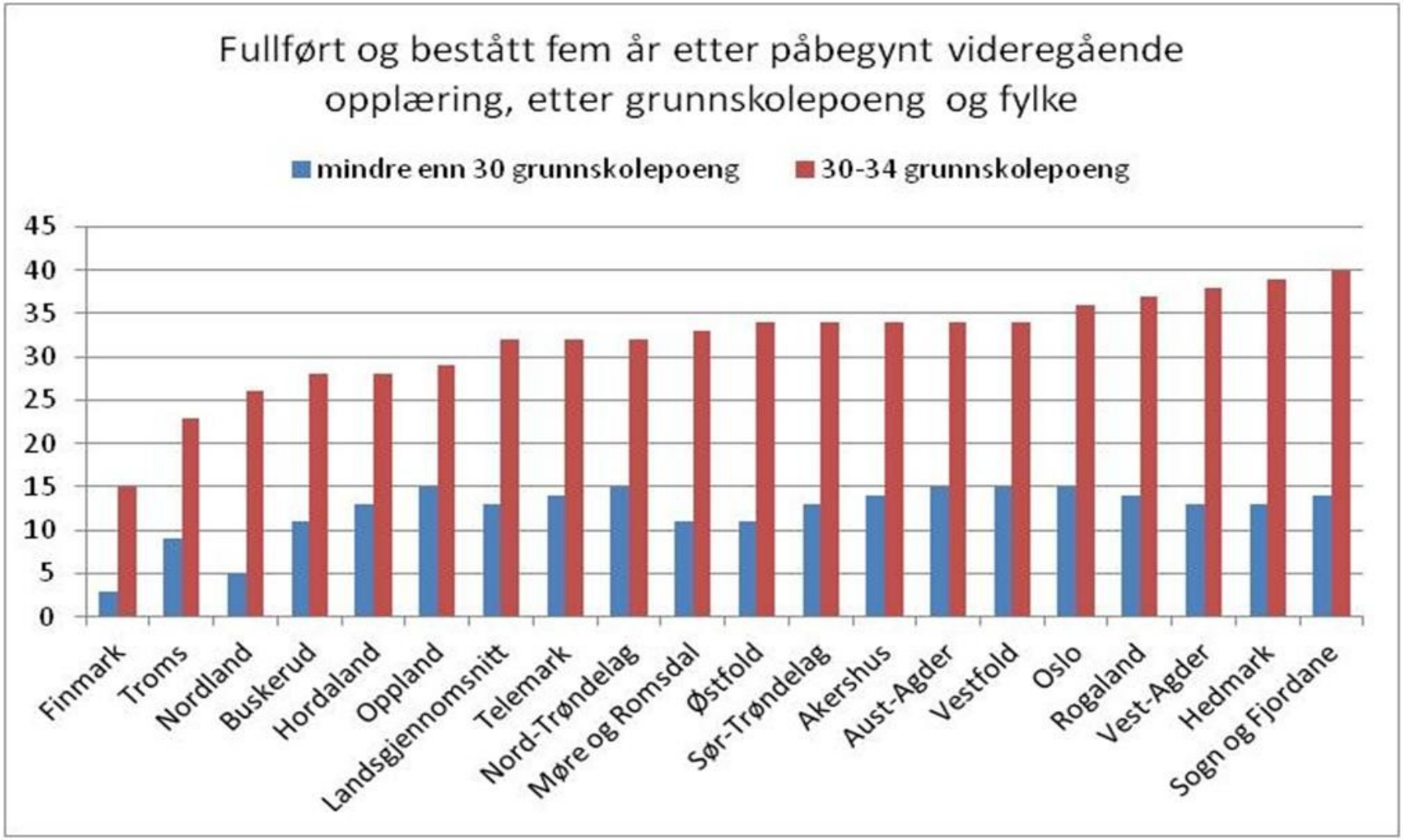

Skoler har noe å lære

- Store kvalitetsforskjeller mellom videregående skoler, kontrollert for elevenes bakgrunn (Falch og Strøm 2013)
  - Forskjell på 54 prosentpoeng mellom beste og dårligste skole i fullføring
  - Forskjellen mellom beste og dårligste skole i faglige prestasjoner er på 1,3 karakterpoeng (norsk studieforberedende)

Program for bedre gjennomføring i videregående opplæring - mål

- Forebygge frafall i skolen og tilbakeføre ungdom utenfor til videregående opplæring – fra to til ett nettverk
- Bedre systematikk i arbeidet med hele målgruppen
- …bl.a.ved hjelp av rammeverket som et felles utgangspunkt for å kategorisere utfordringene og diskutere tiltak
- … innenfor alle områdene for hele målgruppen
- Skrittvis ”reform (?)”

Rammeverk for bedre gjennomføring i videregående opplæring

FOREBYGGING

Overgang fra grunnskolen: **identifisere og forberede i samarbeid med kommunene**

Fylkeskommune samarbeider systematisk med kommunene og grunnskolene for å identifisere og forberede elever som trenger ekstra oppfølging før de starter i videregående opplæring.

Oppstart Vg1: **kartlegge og planlegge et tilpasset opplæringsløp**

Elever som er identifisert før skolestart skal møte et tilpasset opplæringstilbud, inkludert oppfølging av eventuelle psykososiale vansker. Elever som ikke er identifisert før skolestart, må fanges opp i starten av Vg1.

Oppfølging Vg1: **kompensatoriske tiltak i et motiverende læringsmiljø**

Gjennom læringsmiljøet og et bredt repertoar av oppfølgingstiltak, skal skolen prøve å tette elevenes hull fra grunnskolen og gi dem et tilfredsstilende faglig grunnlag for Vg2.

Oppfølging Vg2: **skape identitet og retning**

Vg2 skal gjøre elevene i stand til å velge retning for videre utdannings- og yrkeskarriere. Elevene skal utforske egne interesser, få oversikt over realistiske alternativer og skjønne hva som skal til for å lykkes.

Overgang Vg2–Vg3: **kvalifisere for videre læring**

På studieforberedende retninger skal elevenes forutsetninger for å fullføre Vg3 kartlegges og eventuelt forbedres før de begynner på Vg3. På yrkesfag skal elevenes holdes i aktivitet til de får læreplass.

Sluttvurdering: **ingen overraskelser**

I god tid før sluttvurderingen skal eleven/lærlingen få en vurdering av sannsynligheten for å bestå, og en anbefaling på hvordan den siste tiden kan brukes strategisk for å lykkes. Elever/lærlinger som stryker, bør få en ny sjanse.

Ungdom utenfor ordinær videregående opplæring

TILBAKEFØRING

Eksempler på nasjonale tiltak

FOREBYGGING

Oppstart Vq1: **kartlegge og planlegge et tilpasset opplæringsløp**

- Kartleggingsprøver i lesing, regning, engelsk
- Etter- og videreutdanning
- Ny GIV- skolering
- Kompetanse for mangfold
- De frie Udir- midlene (40 mill)
- Fleksibilitet i fag- og timefordeling
- Praksisbrev
- Psykologer i vgo
- NAV- veiledere i vgo

Ungdom utenfor ordinær videregående opplæring

TILBAKEFØRING

Eksempler på nasjonale tiltak

FOREBYGGING

Oppfølging Vg1: **kompensatoriske tiltak i et motiverende læringsmiljø**

- Vurdering for læring
- Etter- og videreutdanning
- Ny GIV- skolering
- Hospitering for lærere og instruktører
- Kompetanse for mangfold
- Etter- og videreutdanning
- Yrkesretting av fellesfag og FYR- skolering
- De frie Udir- midlene (40 mill)
- Fleksibilitet i fag- og timefordeling
- Psykologer i vgo
- NAV- veiledere i vgo

Ungdom utenfor ordinær videregående opplæring

TILBAKEFØRING

Eksempler på nasjonale tiltak

FOREBYGGING

Oppfølging Vg2: **skape identitet og retning**

- Hospitering for lærere og instruktører
- Kompetanse for mangfold
- Yrkesretting av fellesfag og FYR- skolering
- Fleksibilitet i fag- og timefordeling
- Psykologer i vgo
- NAV- veiledere i vgo

Overgang Vg2–Vg3: **kvalifisere for videre læring**

- Kvalifisering til læreplass og påbygg
- Forsterket Vg3 i skole
- Rett til Vg4 påbygg til generell studiekompetanse
- Samfunnskontrakten for flere læreplasser

Ungdom utenfor ordinær videregående opplæring

TILBAKEFØRING

Eksempler på nasjonale tiltak

FOREBYGGING

Sluttvurdering: **ingen overraskelser**

- Kvalifisering til læreplass og påbygg
- Forsterket Vg3 i skole
- Samfunnskontrakten for flere læreplasser

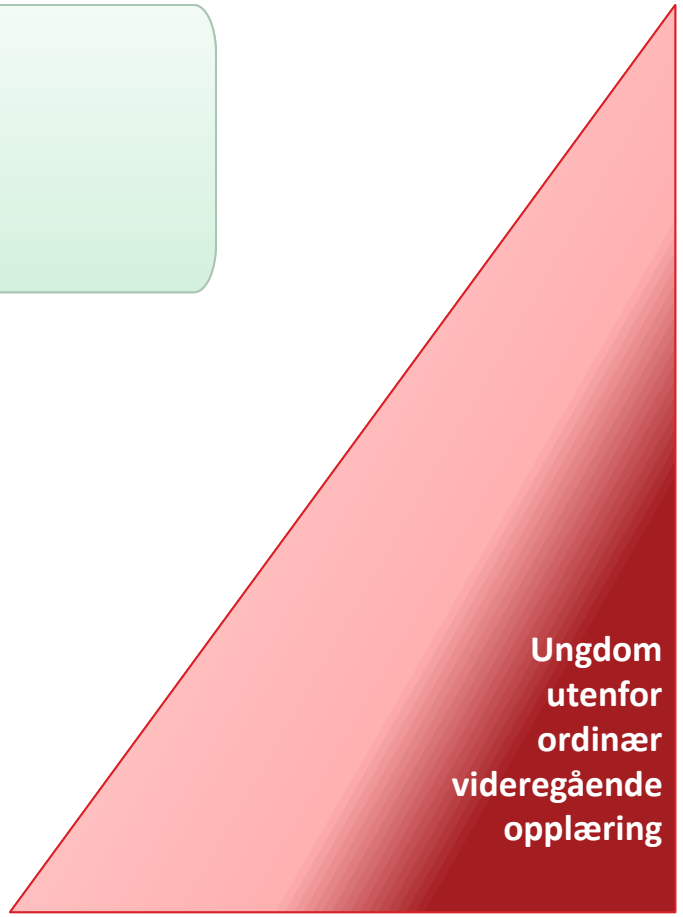

TILBAKEFØRING

Stabilitet i overgangen fra Vg1 og Vg2 for studieforberedende

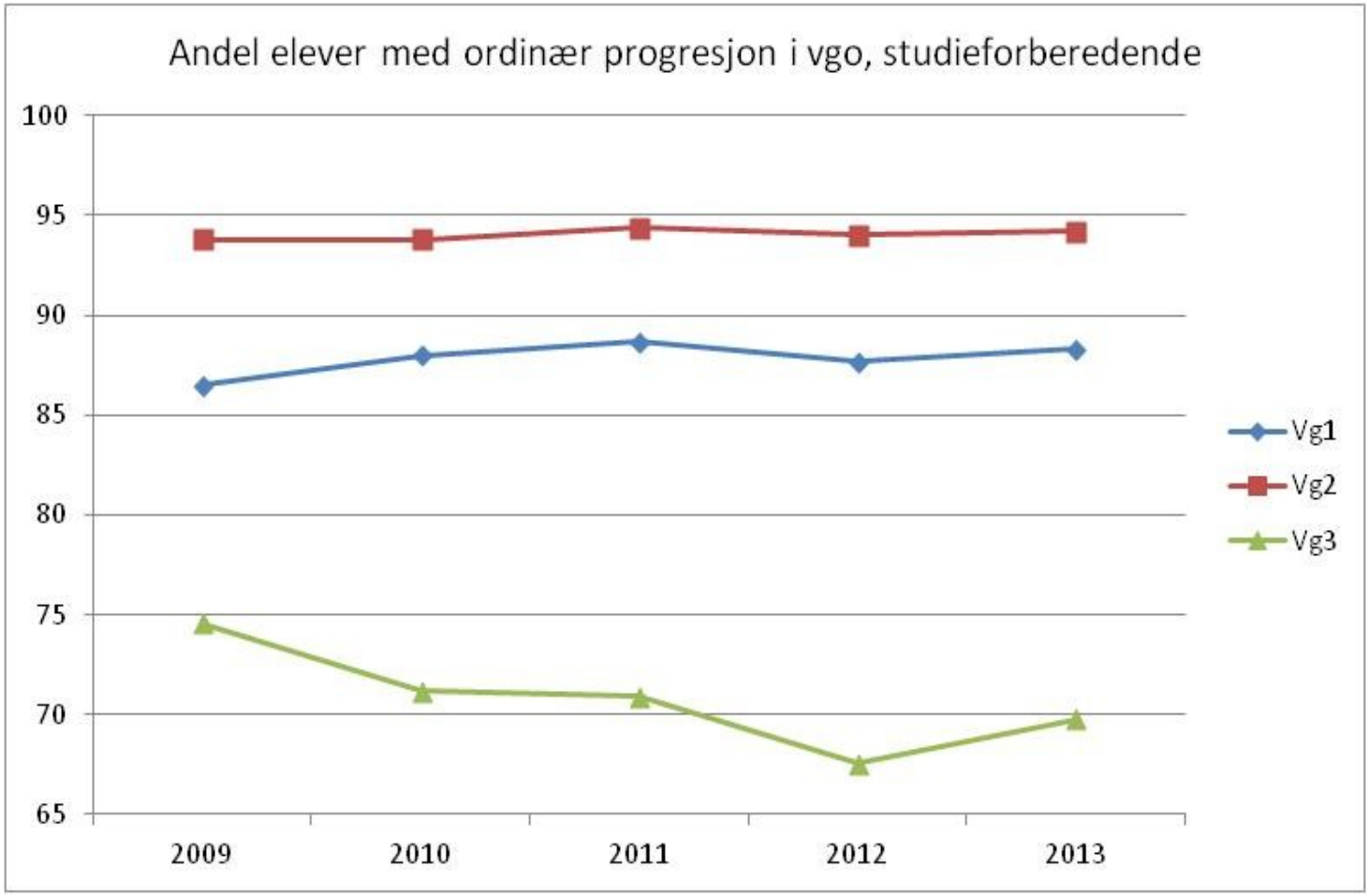

Svak forbedring i overgangen fra Vg1 og Vg2 på yrkesfagene

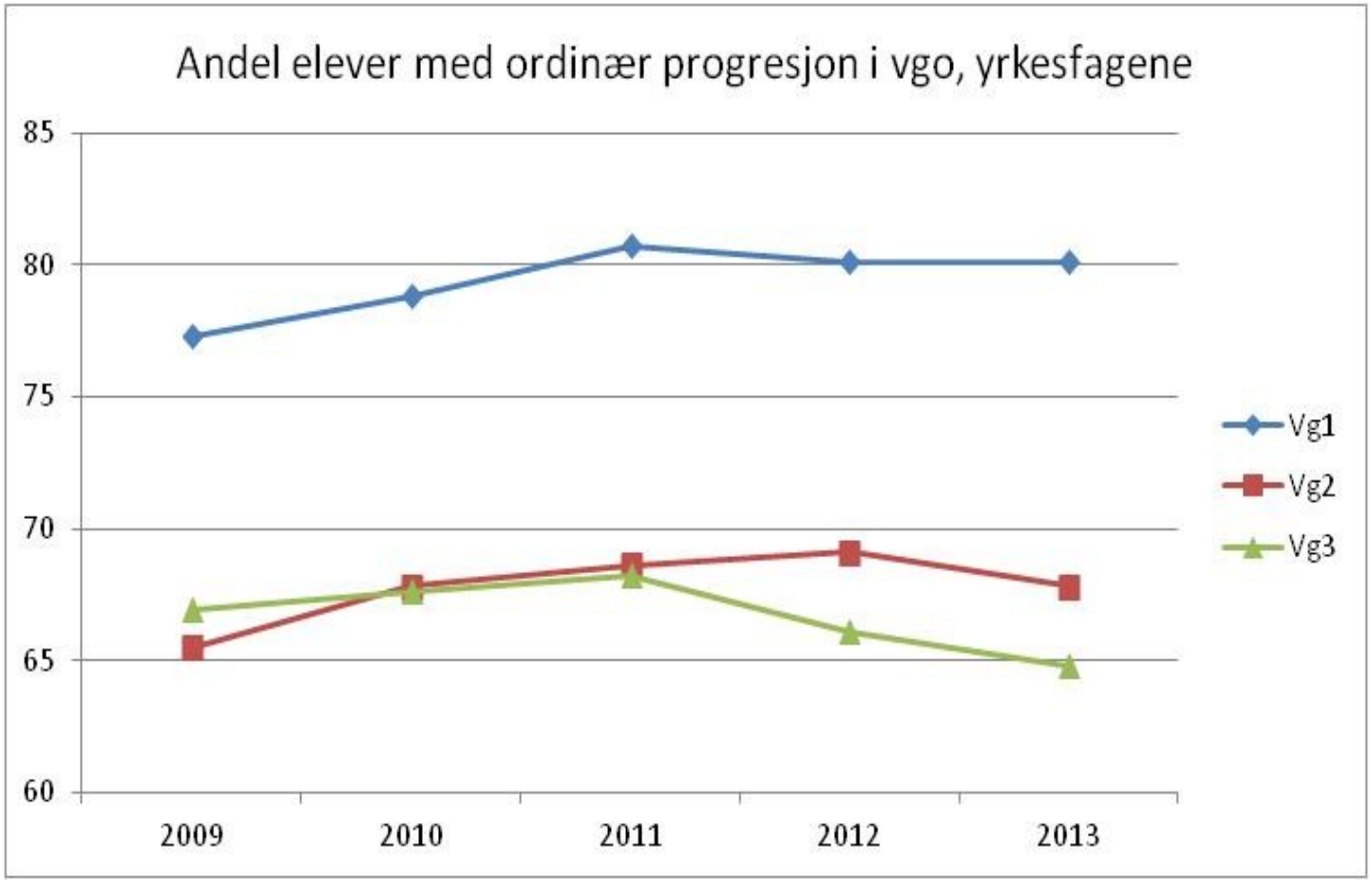

Andel elever med karakteren 1 og ikke vurdert, standpunkt

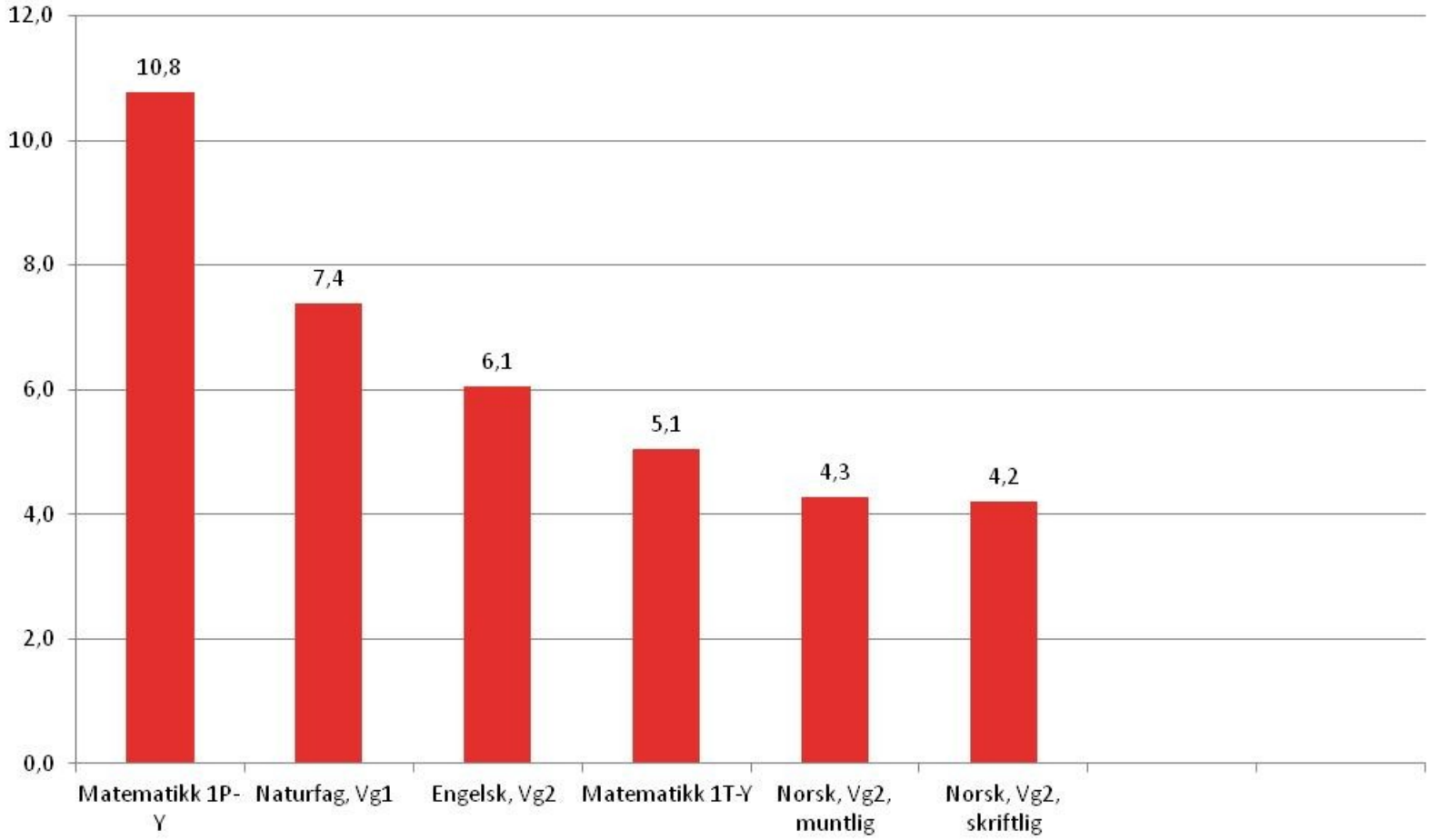

Flere yrkesfag gir ikke grunnlag for yrkesidentitet og tydelige karriereveier

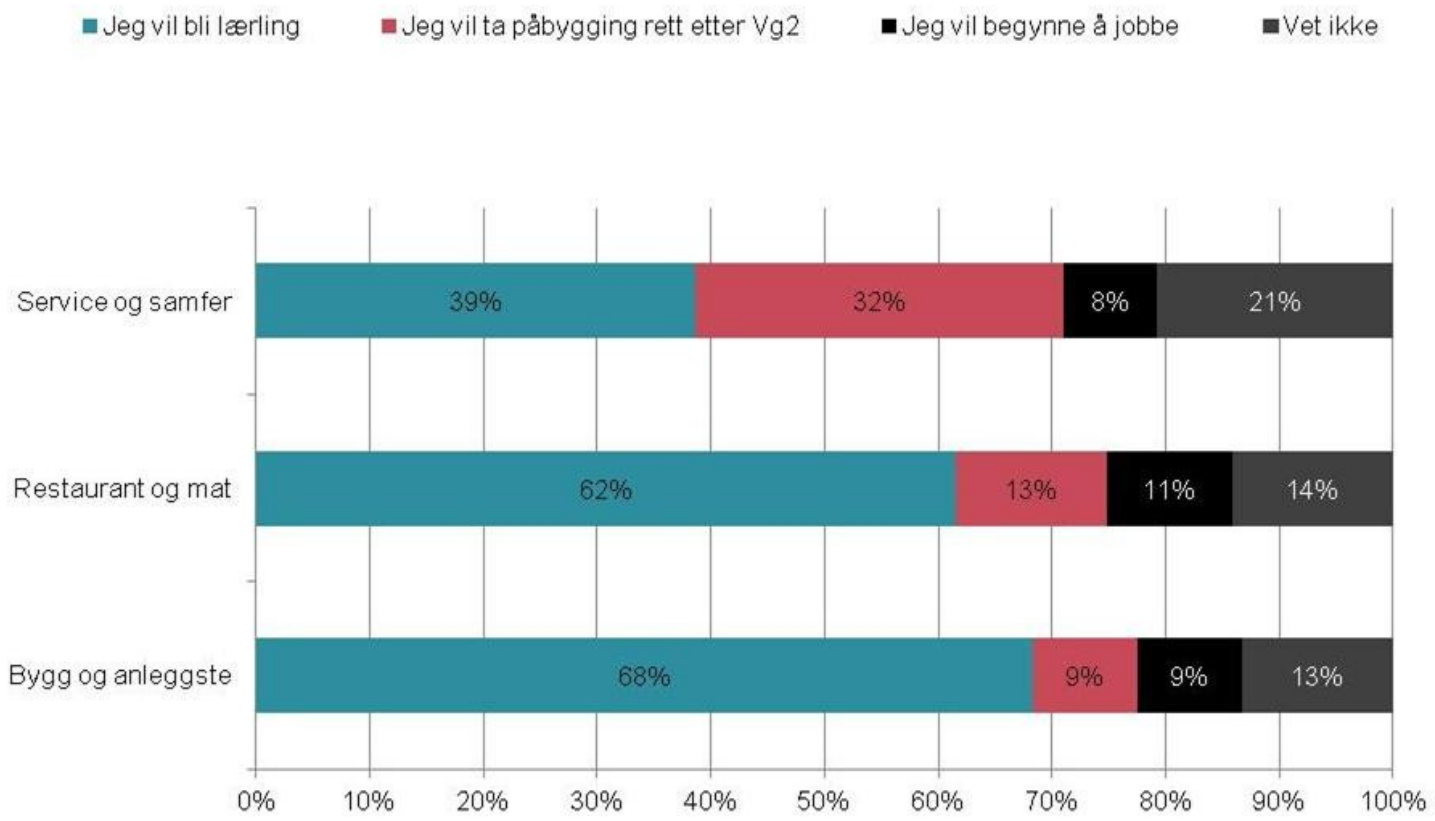

Overgangen til Vg3: påbygg

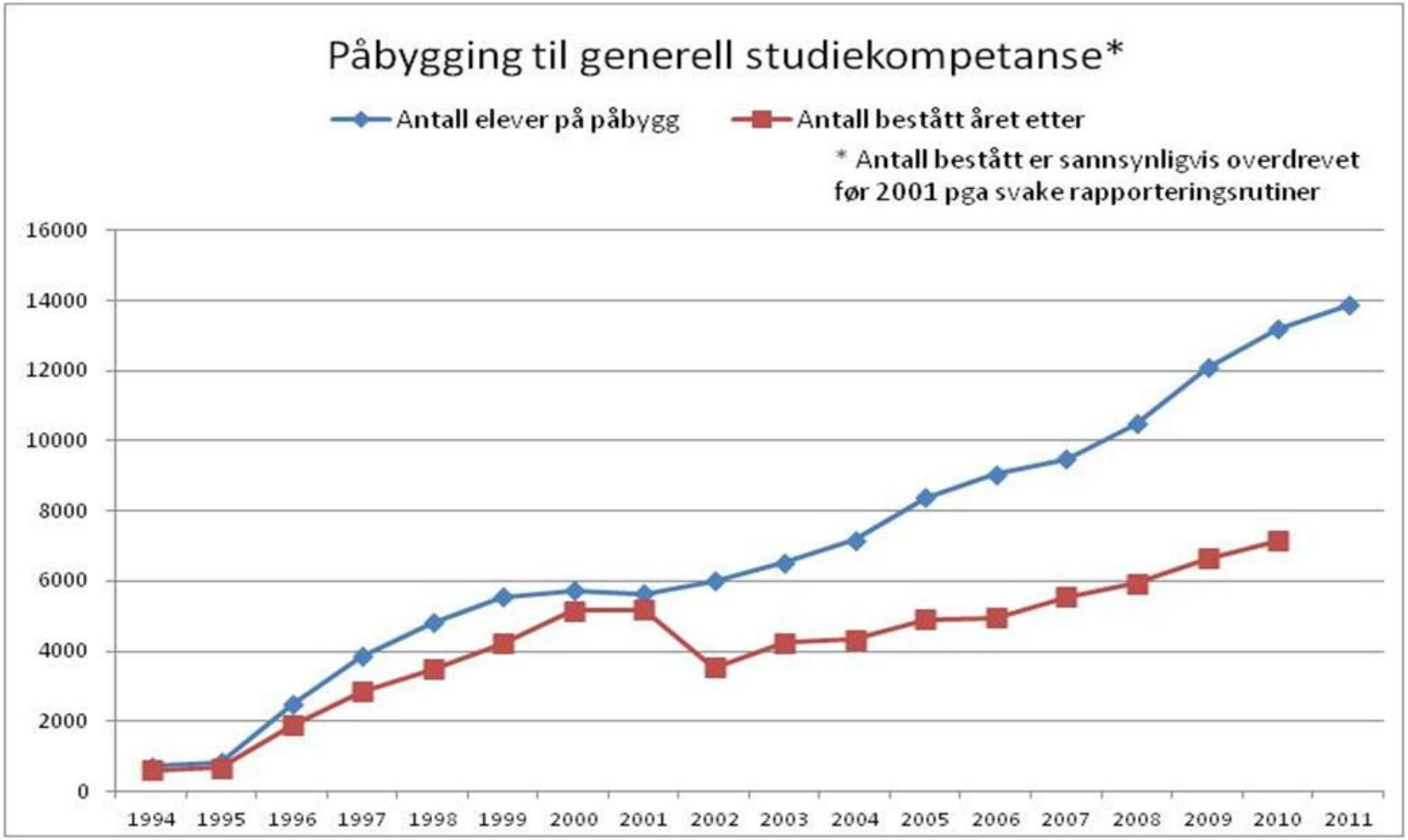

skrittvis ”reform (?)”

- Formål: forbedre kunnskapsgrunnlaget om effektive tiltak for å øke gjennomføringen i vgo

- skrittvis
  - Tiltak utprøves systematisk på utvalgte steder før det eventuelt gjennomføres/spres i hele landet
  - Kunnskapsgrunnlaget må koples/være relevant for skolenes ”lokale” kunnskap for å være anvendelig

- ”reform (?)”
  - Endringer av regional/lokal praksis/kultur
  - Eventuelle endringer i den formelle styringen av vgo (økonomi, regelverk, organisering)

Fylkenes innsats fortsetter….

- Utvikle tiltak rettet mot målgruppen innenfor alle områdene i rammeverket
- Erfaringsdeling og utvikling av eget kunnskapsgrunnlag gjennom nettverket
- Systematikk og strategi for alle skolene i fylket

Prioritering av tiltak for særskilt forskningsoppfølging

- *Samlingen for prosjektet i januar/februar 2015*
  - Innspill fra fylkes og forskere om potensielle prioriterte tiltak – relatert til rammeverket
  - Formål med tiltakene må være å forebygge frafall eller tilbakeføre ungdom til videregående opplæring
  - Diskusjon om hvilke krav som må stilles til gjennomføringen av tiltakene for at man skal kunne vurdere effektene av dem.

- *Samlingen for prosjektet i april/mai 2015*
  - Fylkene har videreutviklet og konkretisert prioriterte tiltak
  - Fylkene vurderer hvilke konkrete tiltak som er særlig interessante for forskning i forkant av samlingen
  - Videre dialog mellom KD, fylkene og forskere om hvilke tiltak som er særlig egnet for (effekt-)forskning
  - Dialog om utkast til retningslinjer for tilskuddsordningen (2

...forts.

- Begge samlingene vil gi et godt forsknings- og erfaringsbasert kunnskapsgrunnlag om relevante tiltak
- Utforming av retningslinjer for tilskudds-ordningen til fylkene (kap. 226, post 60)
- Utlysning av forskningsprosjekter knyttet til tilskuddsordningen til fylkene

Program for bedre gjennomføring - en oppsummering
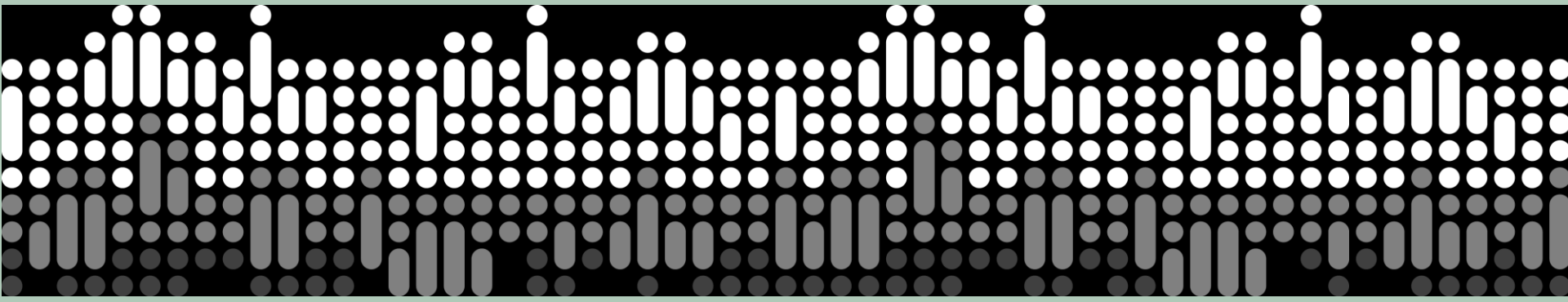
- Støtte til fylkeskommunalprosjektledelse opprettholdes
- Nettverkene slås sammen til ett
- Nettverksarbeidet videreføres og videreutvikles
- Lokale innsatsområder opprettholdes og videreutvikles
- Parallelt vil det ila 2015 utvikles tiltak for særskilt forskningsoppfølging på basis av eksisterende kunnskapsgrunnlag lokalt, nasjonalt og internasjonalt
- Nettverkene vil, sammen med forskere og KD, ha en stor rolle i utviklingen av disse
- Tiltakene igangsettes 2016 og følges tett av (effekt-)forskning
- Fylkeskommunen/-er kan søke